Ö-bladet

från Vinön i Hjälmaren

Mars 2006

Bidrag till nästa Ö-blad ska vara redaktionen tillhanda senast 25 mars

Lösnummerpris 10 kr

Några ord från redaktionen ……..

Jaha, mina vänner, vi har fortfarande vinter och mycket snö. Trots allt börjar vi väl ändå skönja en ljusning. Det droppar från taken vissa dagar och dagarna är ljusare både på morgonen och på kvällen. Passa på och njut av att åka spark och skidor medan vi har is och snö. Snart är det vår och då smälter allt det vita ”guldet” runt oss bort. Det blir nog en präktig vårflod i år, så mycket snö som vi har just nu.

Det är dags att ställa om klockan till sommartid, det gör vi så gärna, natten mellan 25 och 26 mars kilar vi upp och ställer om alla klockor vi har i husen. Annars kan man ju förstås göra det på kvällen innan, mera vanskligt är det att vänta till morgonen, skulle man ha en tid att passa den förmiddagen är det ganska kört.

Tycker ni om våfflor? 25 mars är det våffeldagen, då äter vi våfflor i alla hus på Vinön, inte sant? Våfflor med sylt och grädde, våfflor med olika tillbehör, se månadens recept.

Vi kan också gå på Värdshuset och äta ärtsoppa och våfflor den dagen, då slipper man laga mat själv, perfekt!

Foton till Ö-bladet är tagna av Eva Widlund och RoseMarie Olsson.

Ö-bladet är utgiven och bekostad av Vinöns Kultur- och hembygdsförening. Förutom utdelningen i brevlådorna kan man prenumerera på Ö-bladet som vanlig post eller som e-post.

Postadress: Ö-bladet, Vinöns skola, 715 93 Vinön
E-postadress: o-bladet@vinon.se
Hemsida: www.vinon.se

Vill du bli medlem i föreningen?
Medlemsavgiften för 2006 är 80 kr för enskild och 150 kr för en familj
VINÖNS KULTUR- OCH HEMBYGDSFÖRENING, pg 46 94 70 - 9

INFORMATION och samtal om . . .

Hjälmaren Runt söndagen den 12 mars kl 15.00

Ewa Johansson kommer till skolan på Vinön för att berätta vad som har hänt och vad som kommer att hända under året med Hjälmaren Runt.

För er som händelsevis inte känner till Hjälmaren Runt sedan tidigare kan vi berätta hur det presenteras på t.ex. hemsidan. "Hjälmaren Runt" skapar nätverk över en sjö, tre län och fem kommuner. Hjälmaren blir den faktor som binder samman människor till kreativa mötesplatser. Samarbete förenklar för småföretagare, kulturarbetare och föreningar, marknadsföring och försäljning. Dessutom vill vi genom nya arbetssätt, utveckla människor och organisationer för att möta framtidens utmaningar.

Alla företagare i alla former på Vinön kom och träffa Ewa Johansson lördagen den 12 mars i skolan. Bagarn bjuder på fika!

Det händer i projektet …

Hur tjock är isen?
Vi mäter så klart.

Just nu är vi mitt uppe i Tema VINTER och grupper med barn kommer till Vinön för att uppleva vintern och isen och få lära sig iskunskap. Att själv få pröva på gör att man lär sig så mycket bättre. Här handlar det också om samarbete och gemenskap när eleverna kämpar i en isdubbstafett eller sparkrace. Får man sedan se hur nätfiske går till på vintern är dagen fulländad.

Eva och Rosie

Trädgårdssidan mars

Jag hade tänkt att månadens trädgårdssida skulle handla om att beskära prydnadsbuskar men nu är det ju en halvmeter snö runt alla buskar så det är svårt att komma till dem, så det här får vara en retning för det som komma skall.

Än är det fortfarande tid att sitta inne och drömma om den där fantastiska trädgården som nästan bara finns i frökatalogerna. Ni vet väl att de bilder som sitter längst upp till höger, på höger sida i katalogerna är de som säljer bäst, förmodligen vet katalogmakarna det också och sätter en sort som de har mycket frön av där. Jag låter mig alltid tjusas av årets nyheter men även av gamla trotjänare som har fått en annan nyans eller form. Jag beställer alltid några sådana där växter som jag hemskt gärna vill ha men som jag vet kräver lite jobb. Jag har frön av blå bergsvallmo som jag köpte för flera år sedan. Den är säkert inte svår att få till att gro men problemet är att den behöver en surjordsplantering för att trivas riktigt bra, därför tittar jag på påsen varje år och tänker att den får vänta ett år till.

Jag försöker att börja med sådden så sent som möjligt p.g.a. platsbrist, även om det kliar i fingrarna redan nu.
Jag skrev ganska ingående förra året om hur man ska så, därför blir det bara en snabbrepetition. Frön är mörker- eller ljusgroende, alltså ska man titta på påsen eller i katalogen om man ska tacka fröna eller inte. En del frön ska köldbehandlas, stratifieras, de ska stå ute några dagar, eller i kylskåp. Olika växter har olika temperaturer för optimal tillväxt det står på påsen eller i katalogen. De flesta växter vill ha det varmt och fuktigt när de gror så om man har golvvärme någonstans i huset så gror sådden extra bra där. Den övriga familjen kan dock börja titta snett på en om man tar upp hela golvytan så man inte kan passera.

Pelargoner kan man så nu, jag har själv aldrig provat men jag fick ett jättefint självsått exemplar av en kollega i somras hon hade tagit egna frön och på så sätt fick jag en helt ny sort. De pelargoner som man övervintrat är det dags att plantera om och klippa ner längre fram i månaden, för att förbereda dem för sin utevistelse i sommar. Det är bättre att klippa ner de smala klena skott som pelargoner kan ha så här års. Om det finns liv i plantan kommer den att skjuta nya kraftigare skott när den blivit omplanterad. De pelargoner som har stora krukor med relativt ny jord klarar sig en säsong till utan omplantering man ska inte slita i onödan.

Hälsningar från Rosie på Vinön!

DEN STORA SJÖSÄNKNINGEN

Nu var det alltså dags för den stora sjösänkningen. I juli 1878 påbörjades fördjupningen av segelleden genom Hemfjärden. Under åren som kom var mudderverken igång nästan dygnet runt förutom på vintern då sprängningar genomfördes. Segelleden genom Hemfjärden muddrades och breddades åren 1878-80. Efter det vidtog iordningställandet av de hamnar som man åtagit sig att göra. Följande resultat blev av de åtgärder som gjordes på Hjälmarens segelleder och hamnar.

HEMFJÄRDEN:

Mellan Oset och Ässön uppmuddrades en ca 7,5 km lång och 20 m bred ränna.

MELLANFJÄRDEN:

Mellan Norra Ässundet och Björksundet muddrades en ränna som var ca 2,4 km lång och 25 m bred.

BJÖRKSUNDET:

Här muddrades 1,3 km lång och 20 m bred ränna.

I Mellanfjärden och i Björksundet muddrade man mellan 1 och 3 fot mer än vad som var tvunget. Detta visade sig vara behövligt då stora mängder muddermassa grundade upp rännan. Detta medförde att en ny muddring av hela sträckan gjordes 1886.

STORHJÄLMAREN:

Här muddrades, ett stycke väster om Vinön, en 4,5 km lång och 30 m bred ränna samt en ränna till inloppet av Hjälmare kanal, där man på skilda sträckor muddrade sammanlagt en sträcka på ca 2 km.

I samband med muddringen verkställdes utpricknigen med hjälp av bojar och ruskprickar. Utpricknigen var sådan att där muddrad ränna passerades fanns ruskprickar på 300 m avstånd, annars var de glesare placerade.

NANNBERGA:

Hamnen fick en ny inseglingsränna vilken muddrades till en 20 m bred och 300 m lång ränna samt en skyddad hamnbassäng.

HUMLEMYRSVIKEN:

Till hamnen muddrades här en 30 m bred och 350 m lång inseglingsränna.

STORA SUNDBY:

Här muddrades en 500 m lång och 60 m bred inseglingsränna till hamnen och en ny brygga byggdes.

LÄPPE:

Den östra hamnbassängen utvidgades och fördjupades och dess vågbrytare och kaj byggdes om. Inseglingsrännan djupades på en sträcka av 120 m och med en bredd av 20 m. Inseglingen till den västra hamnen gjordes 300 m lång och 20 m bred. Här fick hamnen även en ny brygga.

NÄSHULTA:

Till hamnen muddrades här en ränna på 240 m längd och 45 m bredd. En lastbrygga byggdes också.

HYNDEVAD:

Här muddrades rännan först 1886-88, då man ansåg att den järnväg som fanns där och som hade förbindelse med Oxelösundsbanan, skulle hjälpa den ångbåtstrafik som satte igång sommaren 1886. Med hjälp av järnvägens försorg och statliga medel kunde muddringen genomföras.

SVARTÅN:

Här genomfördes arbetena under åren 1881-83 och omfattade dels uppmuddring av en 2,5 km lång och 25 m bred ränna mellan Skebäck och Oset, dels muddring av Skebäcks hamn samt ombyggnad av kajerna. Vid åmynningen iordningställdes även en 90 m lång och 30 m bred förtöjningsplats.

Sjösänkningen, och då närmast de berörda åtgärderna, ledde inom en kort tid till förverkligandet av en kanal mellan Skebäck och Örebro och i samband med det även en ny hamn inne i Örebro.

En hamn mitt inne i Örebro var det många som vill uttala sig om. 1863 föreslog kapten Grill att man skulle dra kanalen från Skebäck till Stortorgets östra del. Överstelöjtnant Grafström föreslog 1876 att hamnen skulle ligga ungefär där Oskarsparken ligger idag. Ingenjör Gösta Laurell utarbetade 1880 ett förslag, som till vissa delar omarbetades av Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, och därefter fastställdes av Kungl. Maj:t 1885, varefter Örebros stadsfullmäktige den 10 februari 1885 tillsatte den s.k. vattenbyggnadskommittén som fick i uppdrag att bl a verkställa Svartåns kanalisering.

Arbetet med kanalen pågick under närmare två och ett halvt år och den 24 september 1884 invigdes Örebro Kanal av landshövdingen, dåvarande justitieministern Axel Bergström. Ångbåten ”Örebro I” var första båten genom slussen.

1878 hade arbetena vid Hyndevad påbörjats. Här förbereddes strömrensning, liksom i Rynningsberg. I Hyndevad anlades en ny damm med åtta luckor och efter det fullbordats

1881 stängdes huvudavloppet och arbetet påbörjades i det södra avloppet. Strömfåran vidgades och fördjupades genom grävning, sprängning och muddring.

I det gamla avloppet uppfördes en regleringsdamm med 8 luckor, vilken fullbordades 1883. De sista finslipningarna genomfördes under 1884-85.

Arbeten vid Nordön, alltså vid Rynningsberg och Hyndevad, återupptogs 1884 och var i det närmaste slutfört då ”Galten”, ett muddringsverk, brann. Strömmen är vid Nordön delad i fyra grenar av vilka tre var tvungna att djupas. Då ”Galten” förolyckats avstannade arbetet till 1886. Detta ledde till att ”Framåt”, ett annat mudderverk, själv fick klara muddringen.

Under åren 1879-82 omfattade i stort strömrensningar i Eskilstunaån, vilket i huvudsak var följande arbeten:

Strömrensning vid Fiskarsfallet, djupet ökades med 1,5 m.
Ombyggnad av dammen vid Rosenholm.
Strömrensning vid Rosenholm, ombyggnad av dammen och landsvägsbron.
Nytt utlopp i den delvis ombyggda dammen vid Skjulsta.
Strömrensning vid Spiksmedsfallet samt upptagande av en ny strömfåra.
Strömrensning vid Tunafors samt en ny bro.
Ombyggnad av dammen vid Fristadsfallet samt strömrensning.
Ombyggnad av dammen vid Holmsfallet samt strömrensning.
I Torshälla ersattes den gamla träbron av en järnvägsbro.
Vid Torshälla kvarn byggdes dammen om samt strömrensning.

Den 1 september 1879 stängdes Hjälmare kanal för trafik. Enligt en överenskommelse med Örebro Rederibolag upprätthölls trafiken mellan Örebro och Stockholm hösten 1879 – våren 1880 över Arboga med tillämpning av de för sjötransporter gällande frakttaxorna.

Ombyggnaderna i kanalens övre del – mellan Hjälmaren och Kvarnsjön –forcerades i avsikt att hålla kanalen stängd så kort tid som möjligt. Då den viktigaste slussen vid Notholmen och den mellan Lillsjön och Långsjön belägna halvslussen stängts samt dessutom sex provisoriska fördämningar byggts, avtappades och länspumpades kanalen på de sträckor där muddring var nödvändig. På sina ställen genomfördes dessutom betydande sprängnings- och grävingsarbeten. Muddringsmassorna lades i invallade dammar på 12-15 m avstånd från kanalkanten. Notholmsslussen och halvslussen revs och ersattes med nya. Enligt arbetsplanen skulle kanalen sänkas 3 fot men det uppgick i stället till 4,3 fot i fast mark och i lös till 5. Arbetet avslutades den 28 maj 1880 varefter kanalen åter vattenfylldes under de kommande fem dagarna. Den 3 juni återupptogs så trafiken. En del muddring och kompletterande arbeten utfördes 1881-82 och den 20 oktober 1882 synades och godkändes arbetet.

Arbetet i och för Kvismardalens torrläggning påbörjades sommaren 1879 och avslutades i december 1887. Kvismare kanal påbörjades 1879 med grävning i Hummelsta. Man fortsatte sen västerut genom norra delen av östra och södra delen av Västra Kvismaren samt vid Almbro, dit kanalen nådde 1885. I Kvismaredalen var muddringen halva arbetet, men ett stort arbete var också de invallningar och strandskoningar som visade sig behövas. Sankmarkernas dåliga bärighet gjorde det nödvändigt att placera muddermassorna på ordentligt avstånd från kanalen så att stränderna inte skulle ge vika. I samband med kanalbygget byggdes flera broar. Svängbroar av järn byggdes vid Segersjö och Odensbacken, av trä vid Köpberga, Via och Tybble samt en fast träbro vid Ökna. Segelöppningarna i var och en av dessa uppgick till 6,5 m bredd.

VAD STORT SKER, SKER TYST…

När sänktes egentligen Hjälmaren och Kvismaren? Det blev inga tidningsrubriker om själva sänkningen, inga ceremonier och det var heller ingen sensation. Anledningen till detta var att avtappningen skedde successivt under loppet av flera år och alltid vid lågvattentillstånd, d.v.s. på hösten eller under vintern. Detta gjordes för att förhindra riskerna att det skulle bli översvämningar i Mälaren, helt enligt de föreskrifter som man fått. Vattennivån steg dock under vårarna men aldrig till den gamla nivån.

Avtappning påbörjades hösten 1879 men avbröts därefter i avvaktan på att segellederna skulle få sitt rätta djup. Den 25 november 1881 medgav Kungl. Maj:t att en partiell sänkning av Hjälmarens vattenstånd, nämligen till 118 cm, vilket motsvar 4 fot. På julaftonen 1882 öppnades dammarna vid Hyndevad och vattennivån sänktes till nämnda nivå.

Sedan alla viktigare arbeten i avloppet, segelleden, hamnarna och Hjälmare kanal avslutats, verkställdes under åren 1883-85 en fortsatt successiv avtappning, som resulterade i att lågvattenståndet sänktes ytterligare 60 cm eller 2 fot. Vid årsskiftet 1885-86 hade den avsedda nivån vid lågvattenstånd, 178 cm eller 6 fot, under Arninge märke, uppnåtts. Sänkningen av Hjälmarens medelvattenstånd utgjorde nu ca 130 cm.

Den stora sjösänkningen var ett fullbordat faktum.

Inskickat av Sven-Åke Persson

Efterlysning inför sommaren!

Vinöns Kultur-och hembygdsförening efterlyser hantverkare, konstnärer samt sommarjobbande ungdomar inför den stundande sommaren.
Kontakta styrelsen (Sune, Yvonne, Eva, Rosie, Anna-Greta, Sten, Solveig, Mona, Nils eller Berthold)

Studiecirkeln ”Vinön förr” går vidare

Träffar under mars månad:

4 mars kl 14.30
18 mars kl 14.30

Tjejträffar under mars

- 8 mars ljusvandring, klä dig varmt!
- 15 mars filmtime, överraskning!
- 22 mars våffelfest, spelkväll
- 29 mars myskväll med avslappning

Simresor till Vingåker!

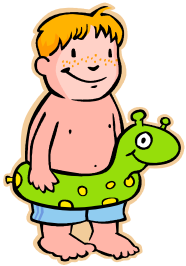

Vi åker och simmar till badhuset i Vingåker på tisdagar.
Färjan från Vinön 17.45 passar bra.
Om man möter i Hampetorp är det lagom ca 18.05

Välkomna alla glada simmare! (och gärna någon mer som kan ställa upp med bil och vara chaufför)

Månadens recept

Ört- och svampvåfflor – med getost och skinka 4 port.

125 g	smör
2,5 dl	vetemjöl
	salt
2,5 dl	mjölk
2 st	ägg
350 g	champinjoner
4 st	schalottenlökar
150 g	färska örter
2 dl	crème fraiche 17 %
150 g	getost
200 g	färsk skinka

Tillagning:
Smält smöret och låt det svalna. Blanda sedan mjöl, och salt i en skål, tillsätt mjölken lite i taget och blanda alltsammans till en jämn smet. Skilj sedan äggulorna från vitorna och lägg vitorna åt sidan.

Tillsätt gulorna och smöret till smeten och låt den svälla i rumstemperatur. Ta hälften av svampen, en av lökarna, och hälften av örterna. Hacka dem fint och fräs allt i smör.

Salta, peppra och låt svalna innan du blandar ner fräset i smeten. Skär resten av svampen i bitar och hacka de återstående lökarna. Fräs svampen och lök i smör, salta och peppra och låt svalna.

Hacka resten av örterna och blanda med crème fraiche, lök- och svampfräs samt getost. Salta och peppra. Vispa äggvitorna hårt och vänd ner dem i smeten straxt innan du ska grädda våfflorna. Grädda sedan i våffeljärn.

Dela våfflorna i hjärtan och bred fyllning på hälften av dem. Lägg resten av våffelhjärtana ovanpå och servera med skivor av skinka. Garnera med färska örter.

Vinöns Värdshus
019-448010

Husmanskost på värdshuset

25 mars kl 17.00

Ärtsoppa och punsch
Våfflor med sylt och grädde

Anmälan till Maria
070-460 27 94

Vinöminnen

Vinden viner över isen

Så stod jag här igen! Vad var det där framför mig som låg uppdraget i vasskanten väster om färjeläget här på ön? En övergiven segelbåt utan botten? Den hade stagad mast, och i höjd med mastbrädan var långa skridskoskenor monterade längs nedersta bordet, en på varje sida. I aktern fanns en sits och rorkulten var fäst till ännu en lång skridsko. Jag undrade vem som lämnat den för väder och vind och hur den använts. Pappa, som gått från den fullpackade bilen i färjekön och kommit ner till mig, visste mer. Han tog mig i handen och vi studerade farkosten tillsammans. "Det ser ut som en isjakt, förstår du. De var vanliga när jag var ung. Grabbarna byggde såna själva och for fram över Hjälmarisen. Det gick undan, må du tro. Det gick också bra med ett enkelt skridskosegel som jag och många andra skaffade. Vi köpte kraftiga bambustänger, en kort och en lång, och band dem i kors och så fäste vi segelduk över det hela. De såg ut som jättelika flyg-drakar utan svans". Pappa blev tyst, tänkte tillbaka på sina ynglingaår, tog ett långt andetag, och berättade sedan att han sparat sitt skridskosegel. Kanske hoppades han att det skulle bli tillfälle att än en gång ge sig ut på blankisen. Men just nu har han fullt upp med familjen.

Pappa tar en sista sväng med skridskoseglet innan solen börjar gå ner bakom Grundholmarna.

När vi hörde hur det började rista i färjans skrov och skallra i den höga skorstenen visste vi att dieselmotorn startat inför avgång. "Kom nu tillbaka till bilen så att mamma och de andra inte blir oroliga", sade Pappa. Jag tog en sista titt på det grånande vraket och för min inre blick såg jag öppna isvidder och Pappa på skridskor med sitt segel fyllt av vind i eftermiddagssolen.

Sommaren var över och sommargästfamiljerna höll på att packa ihop ungar och bohag inför skolstarten. Så snart vi var hemma igen på Rostagatan i Örebro började jag leta efter seglet. Det låg lindat kring bambustavarna ovanpå ett gasvävstäckt varmvattensrör under taket i källaren. Jag drog ner det och rullade ut det på golvet. Seglet hade fläckar av mjöldagg och ett hål som nån råtta gnagt medan seglet förvarats i uthuset vid Pappas barndomshem, handelsträdgården på Änggatan 34.

Oh, att det skulle bli vinter så att Pappa och jag kunde ut på isen med seglet! Hur var det nu med skridskor då? Jag hade lagt av mina första skridskor, sådana som man skruvade fast på skidpjäxan och sedan fäste med remmar över vristen. Halvrören, ärvda efter min kusin Bosse, var inte stort bättre. Pjäxorna var aldrig stadiga nog och man fick ont i vristerna. Så fick jag överta grannens urvuxna bandyrör. Då blev det skillnad! De snördes stadigt på foten så att man kunde ta riktiga skär. ”Men för skridskosegling, där snabbhet i vändningen inte är viktig, borde man egentligen ha längre doningar på fötterna”, sade Pappa.

Långfärdskridskoåkning hade vid den här tiden, femtiotalet, blivit omodernt och sådana skridskor ovanliga. Pappa, som berättat om sina allra första skridskor, så kallade spiskrokar där skenan framtill avslutades med en uppåtvänd krok, fick nu skaffa vad handeln erbjöd. Det var en dag efter jobbet, inte långt efter jul, som han tog sig tid att gå till Östlunds Kruthandel och Sportartiklar belägen nedanför biografen Royal på Stortorget, nära hörnet mot Kungsgatan. Butiken låg precis i höjd med de salustånd på torget där Vinöborna lördagar i säsong brukade stå och sälja ägg och potatis.

Pappa kom hem med en kartong och packade upp ett par rör avpassade för det nya snabba spelet ishockey. Mamma lutade sig fram, kikade ner, ställde sig avvaktande och tänkte: Vad har min käre make nu fått för sig? Sist kom han hem med ett dyrt munspel, övande på Björneborgarnas marsch! - Jag själv kan fortfarande höra honom spela och gå i takt fram och tillbaka i serveringsgången, troligen med tankar på krigen i Finland. Vid den här tiden, några år efter världskrigets slut, fanns en enda radiokanal och tolvslaget föregicks alltid av marschmusik.

Pappa var full av förväntan inför den stundande utflykten på isen; dök in i sportgarderoben och rotade fram vinterkläderna; pösiga skidbyxor med mudd nertill, en vindtät anorak av fallskärmssiden och den svarta skidmössan med skärm. Så blev det dags. Mamma såg till att både han och jag hade ordentligt med många tunna klädlager under. Matsäcken bestod av mackor med stekt ägg och prickig korv samt apelsiner och varm choklad i termos. Vi siktade på norra Vinön som utgångspunkt för det egentliga äventyret.

Väl nere på stranden letade vi efter nånstans att sitta för att ta på skridskorna. På isen såg man flera sparkar. En nyttjades av tre personer; lillungen tittade ut från sparkens fårskinnsfodrade åkpåse, en äldre syster stod innanför sin mammas armar med en pjäxa på vardera medens serpentinformade fotjärn. Mamman drev fordonet med dubbförsedd sparksko i riktning tillbaka till stranden. Flickan stod plötsligen bredvid mig och tittade på när *min* far rullade ut sitt segel och surrade fast det på bambuställningen. Pappa kollade sin utrustning och att isdubbarna hängde väl tillgängliga runt halsen. Han nickade klartecken till mig och vi skrinnade försiktigt ut på den knaggliga isen. Inte var det lätt och inte var jag bra på skridskor. Men det gällde att hänga med. Han höll seglet plant över huvudet på uppsträckta armar tills vi kunde inta rätt läge. ”Bäst är vind snett bakifrån, så kallad slör, då har man farten under kontroll.” Pappa sänkte seglet i rak vinkel mot isen, intog position; axeln och armen längs den vågräta stången, den andra handen med ett grepp om den lodräta. Jag höll mig fast framför honom. Jag stod som klistrad. Vinden grep oss och så bar det iväg! Fort, fort, allt fortare. Isen kändes skrovlig under mina skridskor, jag spände mig för att hålla balansen, det fick jag tåla. Blev lättad när Pappa så småningom tyckte att vi måste vila; han lyfte då upp seglet igen plant över huvudet och vinden miste sitt grepp om oss. Vi hade närmat oss några personer som satt på sparkar bredvid små hål de huggit upp i isen. Det var Gusten Malmsten och hans gode vän Axel Jonsson som pimplade abborre men hoppades få upp en gädda.

Det är bra att ha en termos kaffe med sig när man sitter på isen och pimplar.

Gusten var, som bekant, smålänningen och svensk-amerikanen som bodde på norra ön med sin fru, Vinöfödda Anna. Axel, den gamle sjömannen, hade seglat på de sju haven innan han återvände hem till Vinön. Axel bodde i en stuga ett stycke nedanför norra affär'n. I grannskapet bodde också hans bröder, fiskarna Arvid och Rikard med sina familjer. Axel skiljde sig från bröderna och öns övriga fiskare; de brukade gå klädda i keps, blåblus och blåbyxor instuckna i gummistövlar. Axel var sommartid klädd i svart kostym med rutig skjorta under den knäppta västen. Hans klockkedja var av guld och sträckte sig till västens lilla ficka där rovan låg och tickade. Vi barn fantiserade om att han förr seglat på piratskepp med svart lapp över ögat, ring i örat och klut på huvudet. Men nu var det vinter och alla såg just likadana ut; väl påbyltade för att klara isiga vindar.

Gusten och Axel idkade traditionellt vinterfiske med enkla redskap, bara pimpelkroken på sitt glänsande långa sänke och reven som hölls i nypan. Man ryckte lätt i reven då och då; ett napp nere i djupet kändes som en kraftig vibration i handen och det gällde att snabbt hala in. Gustens och Axels vidjekorgar var halvfulla av abborre och en och annan mört till katten där hemma. På isen stod också termosflaskan med hett kaffe. I unikaboxen låg pappret kvar efter smörgåsarna med prickig korv och kaviar. Nu när vi kommit fram och stod och pratade ville Pappa ta rökpaus och gubbarna lägga in en pris snus var. Jag var varm och glad att få vara med de vuxna. Dagen led mot sen eftermiddag. Efter rasten styrde Pappa seglet åter mot stranden. Vi måste ju tänka på att passa färjan tillbaka till fastlandet och stan.

När våren anlänt och vi kommit ut till ön igen kollade jag om isjakten låg kvar. Jo, men lite gråare, lite rostigare. Sen fick jag höra av kamraterna på ön hur det varit i skolan med den nya fröken som flyttat in och bodde granne med oss. Vinöns B-skola sjöd av liv och "lärinna", den blyga unga dam som kommit direkt ut till ön från seminariet, hade en vinterdag bett eleverna i fjärde klass att skriva uppsats om den gångna söndagen. När hon på kvällen satt hemma vid köksbordet och rättade traven med blå skrivböcker kom hon till texten om männen på isen som satt och pimplade, då rodnade hon, tog fram rödpennan, satt en bock i kanten, strök över ordet "pimplade" och skrev i stället "drack".

Text: Gunilla Blomé
Akvareller: Rachel Goff

Månadens boktips

Bilar och broar, sportskor och stolar.
DESIGN FÖRR OCH NU

Gunilla Lundahl, foto Peder Björkegren.

Koppen du dricker ur, stolen du sitter på eller dina sportskor – har du tänkt på vem som har designat dessa saker?

Design finns överallt omkring dig. Ibland vet vi inte vem som har designat en sak, ibland är det en välkänd formgivare.

Design kan vara praktisk, rolig eller vacker. Form och teknik hör ihop i bra design som bilar och broar. Om design är bra eller dålig – det bestämmer du.

Gunilla Lundahl har skrivit många böcker om design, hemslöjd, konst och arkitektur. Peder Björkegren har arbetat länge som fotograf med reklam, inredning och formgivning.

Bläddra och njut av alla 285 bilderna! Bakom varje bild finns olika berättelser. Vad känner du igen? Vad tycker du om? Titta på bilderna och läs bildtexterna eller fördjupa dig i designhistorien och läs hela texten.

Läs boken på ditt sätt!

Arrende erbjuds

Arrende erbjuds på 1 år till någon som vill bruka avlidne Olle Nilssons åkrar med en areal på 7.44 ha. Om du är intresserad så ta kontakt med någon i styrelsen före den 9 mars.
(Sune, Yvonne, Eva, Anna-Greta, Sten, Berthold, Rosie, Mona, Solveig eller Nils)

Vinöns Kultur- och Hembygdsförening

EU-stöd

Kom ihåg att sista dagen att söka EU-stöd är 31 mars!

Årsmöte

Årsmöte i Vinöns Kultur-och hembygdsförening äger rum lördag 8 april kl 16.00 i Vinöns skola.

Varmt välkomna!

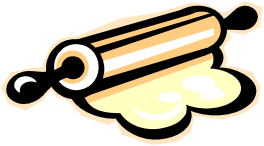

VINÖBAGAR'N

God deg!

Jag fortsätter att baka som

vanligt på beställning till fredagar

tel 44 81 60 eller
070 - 239 02 11

Massage

Elisabeth Behr, zon och massageterapeut,

kommer till Vinön onsdagen 29 mars

Boka tid på
tel 070 - 399 58 08
tel.tid 8.00 - 9.00

Vinökonferenser HB
i Vinöns skola

KONFERENSER i nygammal skolmiljö

Vi ordnar dagkonferenser för max 35 pers, men även fika och mat på möten och privata tillställningar, t.ex. födelsedags-fester, dop, begravningar.

Bokning och förfrågningar:

Yvonne tel 019-448057, 073-9280405, Sten tel 070-2390211

Öppet hus

Svenska kyrkan har öppet hus i skolan
15 mars kl 14.15

Håkan Isaksson underhåller med
sång och musik

MISSIONSHUSET I FRAMTIDEN

På mötet om Missionshusets framtid den 25/2 hade vi besök av Roland Brage från Svenska Missionskyrkan Örebro, Värmland/Dal distrikt (som Vinön tillhör). Vi pratade om olika bidrag och möjligheter med att eventuellt bilda en förening eller låta hembygdsföreningen ta över Missionshuset. Från hembygdsföreningens håll anser man att man i nuläget inte har möjlighet att ta över mer verksamhet och ansvar än man redan har. Efter att ha hållit ett församlingsmöte beslutade Vinöns Missionsförsamling att tills vidare behålla huset i sin ägo och, istället för att överlåta det på en separat förening, utöka sitt samarbete med hembygdsföreningen.

Den som önskar delta i församlingens arbete (där skötseln av Missionshuset är en mycket stor del) är välkomna att vara med utan krav på medlemskap. Efter en tid hoppas vi att vi i Vinöns Missionsförsamling är redo att fatta beslut i denna fråga.

Med vänlig hälsning
Vinöns Missionsförsamling

Anders Olby, ny ledchef på färjleden mellan Vinön och Hampetorp.

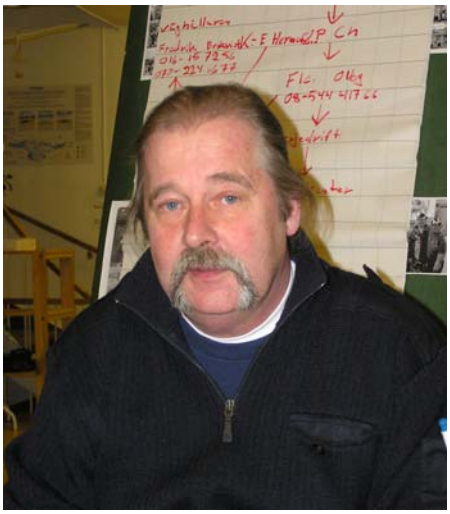

Anders Olby är född 1950 och började jobba i Vägverket 1989. Han började som matros i ”Oxdjupet”, i Stockholms skärgård, där han jobbade i 2 år. Fortsatte sedan som befälhavare i Vaxholm och blev ledansvarig där när det första ”lilla” färjrederiet bildades. Detta för leden Vaxholm-Oxdjupet-Ljusträ. Det ”lilla” rederiet blev större och så bildades Rederi Sverige. Anders var då representant för färjesidans arbetsgivare i det nya rederiet. Han fortsatte sedan som ledchef för Adelsö och Ekerö, där han jobbade i 5 år. Anders har även varit aktiv inom facket för Svenska Fartygsbefälsföreningen.

Anders bor med sin familj i Vaxholm och pendlar nu till Vinön. Om sitt nya ledchefsjobb säger han: ”Det lilla jag har sett av min nya arbetsplats tycker jag verkar positivt, spännande och jag har mycket nytt att lära. Min tro är att folk mår bra av att utvecklas, göra nya saker, ta ansvar, se resultat av vad man gör och att bli uppskattad för det man gjort. Att uppgifter kan lösas på mer än ett sätt och att en god stämning är något kreativt.”

Välkommen till Vinön, Anders, hoppas du ska trivas här hos oss!

Snart släcks det analoga TV-nätet

Vi har ett **Boxerdigitalpaket** för 159:-/mån. med bindningstid till och med december 2006. Om någon vill överta abonnemanget från april -06 går det bra. Kortavgiften är betald t.o.m. 31/5 -06, så den och Boxen får ni gratis. Startavgiften på 395 kr är också betald, så den slipper ni också. Boxen går på vanlig TV-antenn. Vi har redan både Viasat och Canal digital så vi tycker att det räcker med det.

Hör av er om ni är intresserade!

Monika och Arne Olsson
019- 44 81 26

Vad nu?
Visning av bilar på Vinön?

Ja, så var det en snöig söndag i februari när Henrik tog med sig jobbet till Vinön. Då kunde man provköra några olika bilar med fyrhjulsdrift. Hur gick det att ta sig upp för färjbacken? Väglaget var perfekt för att testa fyrhjulsdriften efter en snöig natt. Och mer snö kom under dagen, när man kunde se flera öbor, och tillresta fastlandsbor, som tog chansen att provköra de olika bilarna på ön. Efter provturen kunde man fortsätta att prata bilar över en kopp kaffe med dopp från Bagarn inne i skolhuset.

Påskhälsning i april-numret

Du som vill sända en påskhälsning är välkommen att skicka in en sådan till redaktionen före den 25 mars. Adressen hittar du på sidan 2 under redaktionstexten.

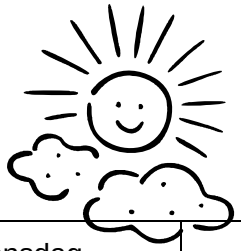

mars 2006

v. 9	1	onsdag	19.00	Fotvård – Inga-Lill Sevefjord i skolan TIDSBESTÄLLNING Tjejträff i Vinöns skola – För program Se anslag i skolan! Askonsdagen
	2	torsdag		Sophämtning Beställ bröd!
	3	fredag		
	4	lördag	14.30	Studiecirkeln ”Vinön förr”
	5	***söndag***	16 – 17 19.00	Biblioteket öppet Gympa i skolan
v. 10	6	måndag		
	7	tisdag	17.45 18.30	Simresa till Vingåker, samling vid färjan Brandövning
	8	onsdag	19.00	Tjejträff i Vinöns skola Internationella kvinnodagen
	9	torsdag		Beställ bröd!
	10	fredag		
	11	lördag		
	12	***söndag***	15.00 16 – 17 19.00	Information om ”Hjälmaren runt” i skolan Se vidare i Ö-bladet! Biblioteket öppet Gympa i skolan Kronprinsessans namnsdag
v. 11	13	måndag		
	14	tisdag		Simresa till Vingåker
	15	onsdag	14.15 19.00	Svenska Kyrkan har **Öppet Hus** i skolan Tjejträff i Vinöns skola
	16	torsdag		Sophämtning Beställ bröd!
	17	fredag		
	18	lördag	14.30	Studiecirkeln ”Vinön förr”
	19	***söndag***	16 – 17 19.00	Biblioteket öppet Gympa i skolan
v. 12	20	måndag		Vårdagjämningen
	21	tisdag		Simresa till Vingåker
	22	onsdag	19.00	Tjejträff i Vinöns skola
	23	torsdag		Beställ bröd!
	24	fredag		Lämna in bidrag till nästa Ö-blad!
	25	lördag	17.00	Husmanskost på Värdshuset Våffeldagen
	26	***söndag***	10.30 16 -17 19.00	Gudstjänst i Missionshuset, Mikael Schmidt **Sommartiden börjar.** Svenska kyrkan, kyrkkaffe Ställ fram klockan en timme! Biblioteket öppet Gympa i skolan
v. 13	27	måndag		
	28	tisdag		
	29	onsdag	19.00	Zonterapi och massage - Elisabeth Behr i skolan TIDSBESTÄLLNING Tjejträff i Vinöns skola
	30	torsdag		Beställ bröd!
	31	fredag		

Vad händer nästa månad på Vinön? Meddela redaktionen, så kommer det med i kalendariet.